

На основу чланова 3. и 14. Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС”, бр. 35/2023; у даљем тексту: Закон) Управни одбор Дома здравља Нови Бечеј, доноси

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником, у складу са Законом, уређује се спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду лица која учествују у радним процесима, као и лица која се затекну у радној околини, Дома здравља Нови Бечеј (у даљем тексту: послодавац), у циљу спречавања повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом.

Члан 2.

Права, обавезе и одговорности послодаваца и запослених, надлежности и мере чијом се применом, односно спровођењем осигурава безбедност и здравље на раду се остварују у складу са Законом и прописима донетим на основу Закона. Сва права, обавезе и одговорности, утврђене Законом, у вези са безбедношћу и здрављем на раду ближе се уређују овим Правилником.

Члан 3.

Процес рада организује се тако да сви запослени могу обављати рад без (односно, уз најмању могућу опасност) опасности за безбедност и здравље запослених.

Организација и процес рада морају бити засновани на законским прописима, као и на прописаним мерама и нормативима којима се обезбеђује сигурност на раду.

Превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду обезбеђују се применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих и других мера и средстава за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених, или њиховог свођења на најмању могућу меру, у складу са чланом 7. Закона.

Члан 4.

Запослени имају право и дужност да се ближе упознају са опасностима и штетностима на раду и да се стручно оспособе за безбедан рад.

Члан 5.

Спровођење заштите на раду је право и обавеза сваког запосленог. Непридржавање прописаних мера заштите на раду представља повреду радне обавезе у складу са општим актом послодавца и уговором о раду. Неспровођење прописаних мера заштите на раду повлачи тежу повреду радне обавезе и одговорности.

Члан 6.

Право на безбедност и здравље на раду имају:

- 1) Лица која су у радном односу и лица ангажована ван радног односа;
- 2) Ученици и студенти који се, у складу са законом, налазе на обавезном производном раду, професионалној пракси или практичној настави или учењу кроз рад у систему дуалног образовања;
- 3) Лица која, у складу са законом, обављају волонирање;
- 4) Лица која учествују у организованим јавним радовима од општег значаја;
- 5) Лица која се затекну у радној средини, ако је о њиховом присуству упознат послодавац.

Члан 7.

Запослени код послодавца разматрају стање заштите на раду и дају предлоге за успешно спровођење и унапређење заштите на раду.

ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА

Члан 8.

Послодавац је дужан да предузима одговарајуће мере за заштиту здравља и безбедности запослених, као и да спречава настајање професионалних обољења, и то:

- смањује ризике у процесу рада од механичког повређивања, опасног дејства електричне струје, штетних материја, експлозије и сл.;
- да прилагођава рад запосленим, нарочито у погледу употребе опреме и оруђа за рад, као и метода рада, ради ублажавања једноличности у процесу рада;
- када је технички могуће, замени опасне компоненте са безбедним или мање опасним;
- да спроводи мере превенције у технологији, организацији рада и радним условима:
- да даје одговарајућа упутства запосленима;
- да цени здравствено стање запослених и њихову безбедност при раду;
- да обезбеди обучавање запослених за безбедан и здрав рад.

Члан 9.

Обавезе послодавца, у смислу овог Правилника истовремено представљају права и обавезу за спровођење мера безбедности и здравља на раду.

Члан 10.

Послодавац обезбеђује сваком запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

Послодавац обезбеђује спровођење мера безбедности и здравља на раду о свом трошку (не проузрокује финансијске обавезе за запосленог и представника запослених и не утиче на њихов материјални и социјални положај стечен на раду и у вези са радом).

Члан 11.

Приликом организовања рада и радног процеса, послодавац обезбеђује превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених. Превентивне мере које обезбеђује послодавац, руковођене су следећим принципима:

- избегавање ризика;
- процена ризика који се не могу избећи на радном месту;
- отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења;
- прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се избегла монотонија у раду, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог;
- замена опасног на радном месту у радној средини безопасним или мање опасним;
- давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
- одговарајућа обука запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава за рад на безбедан начин.

Члан 12.

Послодавац је, сходно Закону, дужан да:

- актом у писаној форми именује саветника за безбедност и здравље;
- запосленом одреди обављање послова на радном месту и у радној средини на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- обавештава запослене и представнике опасностима и штетностима које могу да доведу до повреда на раду и оштећења здравља који настају увођењем нових технологија и средстава за рад и да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан и здрав рад;
- обучава запослене за безбедан и здрав рад;
- обезбеди запосленима коришћење личне заштитне опреме у складу са актом о процени ризика;
- обезбеди одржавање средстава за рад и личне заштитне опреме у исправном стању и искључи из употребе средства за рад и личну заштитну опрему на којој настану промене због којих постоје ризици за безбедност и здравље запослених;
- ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине;
- обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са законом;

- обезбеди пружање прве помоћи;
- заустави сваку врсту рада који представља озбиљну, неизбежну и непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Члан 13.

Послодавац је дужан да донесе Акт о процени ризика у писаној форми за сва радна места у радној средини и да утврди начин, мере и рокове за отклањање и смањење ризика на најмању могућу меру.

Поступак процене ризика покреће послодавац сходно члану 16. Закона и члана 17. Правилника о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини ("Сл.гласник РС", бр. 72/2006, 84/2006 - испр., 30/2010 и 102/2015).

Члан 14.

Послодавац је дужан да обезбеди да мере утврђене Актом о процени ризика буду интегрисане у све активности послодавца и на свим нивоима.

Члан 15.

Послодавац је дужан измени Акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности или штетности и промене нивоа ризика у радном процесу, увођења новог радног места и нове технологије и промене услова радне средине.

Члан 16.

Послодавац је дужан да обезбеди пружање прве помоћи и обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи.

Пружање прве помоћи мора бити организовано на начин да је прва помоћ доступна сваком запосленом током радног времена, у свим сменама и на свим локацијама.

Члан 17.

Послодавац је дужан да што је могуће пре обавести све запослене, који јесу или који би могли да буду изложени озбиљној, неизбежној и непосредној опасности, о присутним ризицима и мерама које су предузете или ће бити предузете у циљу заштите, као и да предузме мере и изда упутства у случају наведених опасности.

Члан 18.

Послодавац је дужан да запосленима да на употребу средства за рад, односно средства и опрему за личну заштиту на раду на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом, као да спроведе обуку запослених за правилно коришћење личне заштитне опреме.

Члан 19.

Послодавац може да запосленима изда на употребу опрему за рад и личну заштитну опрему само ако су усаглашени са прописаним техничким захтевима и обезбеди упутство за употребу и одржавање.

Послодавац је дужан да обезбеди документацију о опреми за рад и личним заштитним средствима на језик који запослени разуме.

Члан 20.

Када због увођења нове технологије нису прописане мере безбедности и здравља на раду, послодавац, до доношења одговарајућих прописа, примењује опште признате мере којима се осигурава безбедност и здравље запослених.

Опште признатом мером, у смислу става 1. овог члана, сматра се мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то разумно изводљиво.

Члан 21.

Ако актом о процени ризика утврди недостатке у области безбедности и здравља на раду за чије су отклањање потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље запосленог нису теже угрожени, послодавац је дужан да сачини посебан програм о поступном отклањању недостатака и утврди рокове и висину финансијских улагања за реализацију програма.

ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ

Права запослених

Члан 22.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на које је одређен, као и да се обучи за њихово спровођење.

Запослени има право:

– да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду;

– да редовно контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити и прописима о безбедности и здрављу на раду.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује послодавац. Запослени је дужан да ради на радном месту са повећаним ризиком, на основу извештаја здравствене установе која обавља делатност медицине рада, којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.

Члан 23.

Запослени има право да одбије да ради:

- ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;
- ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове, у смислу члана 56. Закона, за рад на радном месту са повећаним ризиком;
- ако у току обуке за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, у смислу члана 33. став 2. Закона, на радном месту на које га је послодавац одредио;
- дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени здравствене установе која обавља делатност медицине рада, такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
- на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;
- ако није издата дозвола за рад, у смислу члана 27. став 1. Закона.

У случајевима из става 1. овог члана, запослени може да се писаним путем обрати послодавцу ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако послодавац не поступи по захтеву из става 2. овог члана у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради у случајевима из става 1. овог члана, а послодавац сматра да захтев запосленог није оправдан, послодавац је дужан да одмах обавести инспекцију рада.

Члан 24.

Послодавац је дужан да обезбеди да сви запослени буду обучени да предузму одговарајуће кораке у складу са својим знањем и техничким средствима, која су им на располагању у случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности по њихову безбедност и/или безбедност других и у случају када непосредни руководилац, који је одговоран, није присутан, да би избегли последице опасности.

Када му прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот и здравље, запослени има право да предузме мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину.

У случају из става 2. овог члана запослени који престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу, односно неће бити стављен у било какву неповољну ситуацију, осим да је штету проузроковао намерно или из крајње непажње.

Обавезе запослених

Члан 25.

Запослени је дужан да примењује прописане мере за безбедан и здрав рад, да наменски користи средства за рад и опасне материје, да користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду и да са њима пажљиво рукује, да

не би угрозио своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље других лица.

Запослени је дужан да пре почетка рада прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и средства и опрему за личну заштиту на раду, и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице. Пре напуштања радног места запослени је дужан да радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене.

Члан 26.

Запослени је дужан да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца, односно непосредног руководиоца о неправилностима, опасностима и штетностима или у другим недостацима у спровођењу мера безбедности и здравља на раду који би на радном месту могли да угрозе његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених и других лица.

Ако послодавац после добијеног обавештења из става 1. овог члана не отклони неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од осам дана или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље, запослени се може обратити надлежној инспекцији рада, о чему обавештава саветника за безбедност и здравље на раду, представника запослених и/или Одбор.

Запослени је дужан да сарађује са послодавцем и саветником за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на коме ради.

Одговорност запослених

Члан 27.

Запослени који се не придржава прописаних мера заштите на раду чини тежу повреду радне дужности.

Запослени који се не придржава прописаних мера заштите на раду, не користи средства личне заштите на раду или ако одбије да поступа по упутствима одговорног запосленог, са посебним овлашћењима и одговорностима, може се привремено удаљити са радног места или му се може отказати уговор о раду код послодавца.

На основу члана 179. став 3. тачке 4. Закона о раду ("Сл. гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014 и 13/2017 - одлука УС, 113/2017 и 95/2018-аутентично тумачење), запосленом због доласка на рад под дејством алкохола или других опојних средстава, односно употребе алкохола или других опојних средстава у току радног времена, које има или може да има утицај на обављање посла, послодавац може да откаже уговор о раду како је то регулисано наведеним чланом.

Сходно члану 179а наведеног Закона о раду послодавац има право да запосленом за повреду радне обавезе или непоштовање радне дисциплине у смислу члана 179. ст. 2. и 3. , ако сматра да постоје олакшавајуће околности или да повреда радне обавезе, односно непоштовање радне дисциплине, није такве природе да запосленом треба да престане радни однос, уместо отказа уговора о раду, изрекне једну од следећих мера:

- привремено удаљење са рада без накнаде зараде, у трајању од једног до 15 радних дана;
- новчану казну у висини до 20% основне зараде запосленог за месец у коме је новчана казна изречена, у трајању до три месеца, која се извршава обуставом од зараде, на основу решења послодавца о изреченој мери;
- опомену са најавом отказа у којој се наводи да ће послодавац запосленом отказати уговор о раду без поновног упозорења из члана 180. Закона о раду ако у наредном року од шест месеци учини исту повреду радне обавезе или непоштовање радне дисциплине.

ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 28.

Послодавац је дужан да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања, премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад, као и код промене радног процеса.

Послодавац је дужан да запосленог у току обуке за безбедан и здрав рад упозна са ризицима на радном месту које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Обуку из става 1. овог члана послодавац обезбеђује у току радног времена, а трошкови обуке обезбеђују се из средстава послодавца и не могу бити на терет запосленог.

Обука за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођена специфичностима његовог радног места и спроводи се по програму, чији садржај послодавац мора, када је то потребно, да обнавља и мења.

Ако послодавац одреди запосленом да истовремено обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог обучи за безбедан и здрав рад на сваком од тих радних места.

Члан 29.

Обуку запослених за безбедан и здрав рад послодавац обавља теоријски и практично, у складу са програмом оспособљавања за безбедан и здрав рад који доноси послодавац.

Провера теоријске и практичне обучености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне обуке за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Обука за безбедан и здрав рад обавља се на језику који запослени разуме и прилагођава се могућностима и способностима посебних група запослених.

Члан 30.

Послодавац код кога, на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, обављају рад запослени другог послодавца, дужан је да те запослене обучи за безбедан и здрав рад, у складу са Законом.

Члан 31.

Када радни процес захтева додатну обуку запосленог за безбедан и здрав рад, послодавац је дужан да упозна запосленог о обављању радног процеса на безбедан начин, путем обавештавања, упутстава или инструкција у писменој форми. У изузетним случајевима, када запосленом прети непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције могу се дати у усменој форми.

У случају тешке повреде на раду, смртне повреде на раду или колективне повреде на раду са тешком или смртном повредом на раду, послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од осам дана од настанка повреде изврши додатну обуку запослених на том радном месту у организационој јединици где се повреда догодила, са обавезом обавештавања свих запослених.

Послодавац је дужан да обезбеди да запослена жена за време трудноће, породилца и запослена која доји дете, запослени млађи од 18 година живота, особа са инвалидитетом и запослени код кога је утврђена професионална болест и поред обуке за безбедан и здрав рад, буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Члан 32.

Послодавац је дужан да свако лице, које се налази у радној средини о чијем присуству је упознат послодавац, упозори на опасности или штетности по здравље које се јављају у радном процесу, односно на мере безбедности које мора да примени, и да га усмери на безбедне зоне за кретања.

Послодавац је дужан да видно обележи и истакне ознаке за безбедност и/или здравље на раду ради обавештавања и информисања запослених о ризицима у радном процесу, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања, као и о мерама за спречавање, смањење или отклањање ризика.

РАД ОД КУЋЕ И РАД НА ДАЉИНУ

Члан 33.

Приликом рада од куће и рада на даљину послодавац је дужан да обезбеди безбедност и здравље на раду у сарадњи са запосленим, при чему је послодавац дужан да утврди услове за безбедан и здрав рад, средства за рад издата од стране послодавца, да дефинише радни процес у вези са извршењем послова за које је запослени задужен и пропише превентивне мере за безбедан и здрав рад.

Члан 34.

Послодавац може да донесе акт о процени ризика за рад од куће и рад на даљину у писаној форми уз учешће запосленог.

Запослени је дужан да обавести послодавца о испуњености услова потребних за

безбедан и здрав рад у складу са актом о процени ризика, као и да благовремено обавести послодавца о свакој накнадној промени услова.

ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 35.

Послодавац је дужан да организује послове за безбедност и здравље на раду.

За обављање послова безбедности и здравља на раду послодавац је дужан да ангажује једно или више лица са којима има закључен уговор о раду, а који испуњава посебне услове у складу са Законом, изузетно може да ангажује правно лице, односно предузетника који имају лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит за обављање послова безбедности и здравља на раду и лиценцу за обављање послова саветника за безбедност и здравље на раду у складу са Законом.

Члан 36.

Саветник за безбедност и здравље на раду обавља послове у складу са Законом, а нарочито:

- 1) спроводи и учествује у поступку процене ризика;
- 2) учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке представника и програма обуке руководилаца;
- 3) врши контролу и даје предлоге послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, хемијских материја и средстава и личне заштитне опреме;
- 4) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 5) организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине;
- 6) организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
- 7) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;
- 8) прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 9) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 10) организује и спроводи обуку запослених и других лица у складу са Законом, представника запослених и руководилаца;
- 11) припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену;
- 12) забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака приликом прегледа и провере опреме за рад;
- 13) организује лекарске прегледе запослених;

- 14) сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- 15) сарађује за представницима запослених и Одбором за безбедност и здравље на раду по свим питањима у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 16) води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 17) прати промену прописа и врши усклађивање аката послодавца, прати стандарде и технички напредак у области безбедности и здравља на раду.

Саветник за безбедност и здравље на раду дужно је да у писаној форми извести послодавца и представника запослених о забрани рада из става 1. тачка 12) овог члана.

Ако послодавац, и поред забране рада у смислу става 1. тачка 12) овог члана, наложи запосленом да настави рад или употребу средстава за рад, саветник за безбедност и здравље на раду дужно је да о томе одмах извести надлежну инспекцију рада.

Саветник за безбедност и здравље на раду дужан је да континуирано усавршава знања у области безбедности и здравља на раду у смислу члана 53. Закона.

Члан 37.

За обављање послова заштите здравља запослених на раду послодавац ангажује здравствену установу која обавља делатност медицине рада која је дужна да обавља послове у складу са Законом, а нарочито:

- 1) у поступку процене ризика утврђује предлог здравствених мера за радна места на којима су препознате и утврђене штетности изнад прописаних вредности;
- 2) прати и проучава услове рада и предлаже мере за заштиту здравља запослених у односу на ризике којима је запослени изложен на радном месту у радној средини;
- 3) обавља послове обуке запослених за пружање прве помоћи;
- 4) утврђује и испитује узроке настанка професионалних болести и болести у вези са радом;
- 5) оцењује и утврђује посебне здравствене способности које морају да испуњавају запослени за обављање одређених послова на радном месту са повећаним ризиком;
- 6) врши претходне, периодичне, контролне и циљане лекарске прегледе запослених и издаје извештаје о лекарским прегледима у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду;
- 7) прати здравствено стање запосленог у односу на ризике на радном месту;
- 8) учествује у организовању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају повређивања запослених или хаварија;
- 9) саветује послодавца при избору другог одговарајућег посла према здравственој способности запосленог;
- 10) саветује послодавца о планирању и организацији рада са здравственог аспекта;
- 11) учествује у изради програма побољшања услова рада на радном месту;
- 12) учествује у анализи професионалних болести и болести у вези са радом;
- 13) непосредно сарађује са саветником за безбедност и здравље на раду.

Претходне, периодичне и циљане лекарске прегледе запослених у смислу става 2. тачка б) овог члана може да врши здравствена установа која обавља делатност медицине рада за коју је надлежни државни орган утврдио испуњеност прописаних услова за обављање здравствене делатности, у складу са законом.

Члан 38.

Подаци о личности прикупљени у вези са лекарским прегледима запосленог поверљиве су природе и под надзором су здравствене установе која обавља делатност медицине рада која врши те прегледе, под надзором здравственог радника или другог лица које има обавезу чувања професионалне тајне прописане законом или професионалним правилима.

Подаци из става 1. овог члана могу се достављати другим лицима, само уз изричито пристанак запосленог, у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Извештај о лекарском прегледу запосленог доставља се послодавцу на начин којим се не нарушава принцип поверљивости података о личности.

Члан 39.

Послодавац је дужан да запосленом на радном месту са повећаним ризиком пре почетка рада обезбеди претходни лекарски преглед, као и периодични лекарски преглед у току рада.

Послодавац је дужан да запосленом који рад обавља ноћу у складу са Законом, обезбеди претходни и периодични лекарски преглед.

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, послодавац је дужан да га премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима.

Послодавац је дужан да запосленог на његов захтев упуту на лекарски преглед који одговара ризицима на радном месту у редовним интервалима, а најкасније у року од пет година од претходног прегледа.

Трошкови лекарских прегледа падају на терет послодавца.

ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 40.

Запослени код послодавца имају право да изаберу једног или више представника запослених за безбедност и здравље на раду.

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор).

Послодавац је дужан да у Одбор именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника послодавца.

Поступак избора и начин рада представника запослених и Одбора, број представника запослених код послодавца, као и њихов однос са синдикатом уређује се колективним уговором.

Послодавац је дужан да најмање једном представнику запослених за безбедност и здравље на раду омогући одсуство са рада у обављању послова његовог радног места у трајању од најмање пет часова рада месечно с правом на накнаду зараде која се обрачунава и исплаћује у истом износу као да је радио на пословима радног места, као и да обезбеди техничко-просторне услове у складу са просторним и финансијским могућностима, ради обављања активности представника запослених.

Члан 41.

Послодавац је дужан да запосленима, представнику запослених и/или Одбору омогући да буду консултовани унапред и благовремено у вези:

- 1) свих мера које утичу или могу да утичу на безбедност и здравље запослених;
- 2) организовања послова безбедности и здравља на раду и одређивања запослених из члана 15. став 1. тачка 9) Закона;
- 3) доношења аката који се односе на безбедност и здравље на раду;
- 4) планирања и организовања обуке из члана 33. Закона.

Послодавац је дужан да представнику запослених и Одбору омогући увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду.

Члан 42.

Послодавац је дужан да запослене или представнике запослених и/или Одбор упозна са:

- 1) ризицима на радном месту у радној средини и превентивним мерама безбедности и здравља на раду и активностима које се односе на технолошки и радни процес код послодавца;
- 2) предузетим мерама инспекције рада;
- 3) евиденцијама о повредама на раду и професионалним болестима и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду;
- 4) предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље.

Члан 43.

Послодавац и представник запослених и/или Одбор и синдикат, дужни су да међусобно сарађују о питањима безбедности и здравља на раду, у складу са овим законом и другим прописима.

Члан 44.

Запослени, представник запослених и/или Одбор имају право да:

- 1) послодавцу дају предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;
 - 2) захтевају од послодавца да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
 - 3) захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да послодавац није спровео одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду, присуствују инспекцијском надзору, као и да поднесу примедбе и запажања.
- Запослени наведени у члану 57. Закона и ставу 1. овог члана не смеју да буду стављени у неповољан положај због својих активности.

ЕВИДЕНЦИЈА, САРАДЊА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Члан 45.

Послодавац води и чува евиденције о:

- радним местима са повећаним ризиком, запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених који обављају те послове
- повредама на раду и професионалним болестима;
- запосленима обученим за безбедан и здрав рад и правилно коришћење личне заштитне опреме;
- запосленима изложеним биолошким штетностима групе 3 и/или групе 4;
- запосленима који су изложени карциногенима или мутагенима, хемијским материјама и азбесту, као и о здравственом стању и изложености;
- извештају о примени мера за безбедност и здравље на раду за делатности из члана 48. Закона;
- извршеним прегледима и проверама опреме за рад и прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација;
- извршеним испитивањима услова радне средине;
- издатој личној заштитној опреми.

Послодавац је дужан да евиденцију о запосленима обученим за безбедан и здрав рад у складу са овим законом или њену копију држи у седишту или другој пословној просторији послодавца или на другом месту, у зависности од тога где запослени ради.

Евиденције из става 1. овог члана послодавац може водити у електронском облику, осим евиденције из става 1. тачка 3) овог члана.

Члан 46.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од пет радних дана од дана настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада лаку повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три дана.

Послодавац је дужан да, најкасније у року од пет дана од дана достављања мишљења здравствене установе која је утврдила професионалну болест пријави надлежној инспекцији рада професионалну болест.

Члан 47.

Извештај о повреди на раду и професионалној болести који се догоде на радном месту, послодавац је дужан да достави запосленом који је претрпео повреду, односно код кога је утврђена професионална болест, организацији надлежној за здравствено осигурање и Управи.

Члан 48.

Послодавци, синдикати, осигуравајућа друштва, организације надлежне за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање дужни су да сарађују и учествују у доношењу заједничких ставова о питањима унапређивања безбедности и здравља на раду, као и да се старају о развоју и унапређивању опште културе безбедности и здравља на раду, у складу са овим законом.

Члан 49.

Послодавац је дужан да запослене осигура за случај повреда на раду и професионалних болести, ради обезбеђивања накнаде штете. Финансијска средства за осигурање из става 1. овог члана падају на терет послодавца.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ

Члан 50.

Послодавац је, сходно Закону, у циљу обезбеђивања безбедности и заштите здравља на раду дужан да Актом о процени ризика утврди могуће врсте опасности, процени ризике и утврди мере и начин и рокове за њихово спречавање, отклањање или смањење.

Радне просторије

Члан 51.

Све радне просторије морају бити, према врсти посла, довољно осветљене природном или вештачком светлошћу. Прозори, осветљавајући отвори и други елементи за осветљавање се морају одржавати чистим и у исправном стању. Вештачко осветљавање радних просторија мора бити тако изведено да бљештавошћу не заслепљује запослене. Сва места која представљају нарочиту опасност при кретању запослених морају бити добро осветљена. Зидови и таванице радних просторија морају имати такву боју и површину да упијају што мање светла.

Члан 52.

Радне просторије зими морају бити загрејане. Температура радних просторија мора одговарати прописаним вредностима те радне просторије. При том се мора узети у обзир влажност, струјање ваздуха и интензитет телесног рада.

Члан 53.

Ваздух радних просторија мора да буде умерено влажан, са релативном влажношћу од 30% до 80%, у зависности од температуре и струјања ваздуха.

Члан 54.

У радним просторијама мора да се обезбеди природна или вештачка вентилација, а према важећим прописима за вентилацију радних просторија. Уређаји за вентилацију морају се одржавати у исправном стању, а сваки квар се мора на време пријавити и отклонити. Забрањено је да се уништавају или одстрањују уређаји за вештачку вентилацију.

Бука и вибрација

Члан 55.

Бука и вибрација у радним просторијама, уколико се утврди мерењем да је већа од дозвољене, мора се свести на најмању могућу меру, како би се спречила обољења запослених.

Члан 56.

Оруђа за рад и средства која служе при раду (апарати, машине, уређаји, направе ...) могу се употребљавати само за одређену сврху, односно одређену (декларисану) намену.

Сигурносне направе и заштитна средства на оруђима и средствима за рад морају се употребљавати према својој намени.

Члан 57.

Забрањена је злоупотреба и самовољно одстрањивање заштитних средстава, као и њихово намерно оштећење. Недостатке и кварове треба одмах пријавити непосредном руководиоцу.

Члан 58.

Одржавање оруђа за рад, уређаја, направа и производних средстава могу да врше само за то одређени и стручно оспособљени запослени.

Пре пуштања у рад оруђа за рад и уређаја, направа и других средстава којима је вршено одржавање и поправка, обавезно се мора проверити да ли функционишу и да ли на њима постоје заштитна средства.

Члан 59.

Ради предузимања одговарајућих превентивних мера, а у циљу повећања безбедности на раду, код послодавца се врше периодични прегледи и испитивања средстава за рад.

Средства и опрема за личну заштиту на раду

Члан 60.

На пословима где се применом техничких и осталих заштитних мера на раду не могу потпуно отклонити извори опасности, запослени користе средства и опрему за личну заштиту.

Снабдевање запослених заштитном обућом, одећом и осталим средствима и опремом за личну заштиту је одређено стандардима и позитивним прописима, односно Актом о процени ризика за радна места и у радној околини.

Члан 61.

Запосленом се непосредно издају на употребу средства и опрема за личну заштиту, преко реверса, уз напомену о року трајања средства заштите. У реверс се уноси датум издавања и да ли је средство ново или је већ употребљавано, као и дан истека рока трајања.

Није дозвољена употреба средстава за заштиту на раду која, услед дотрајалости или оштећења, не штити запосленог од штетности којима је изложен.

Члан 62.

Средства и опрема за личну заштиту користи се само у за то одређене сврхе, у току радног времена и на пословима и радним задацима послодавца.

Ова средства није дозвољено користити у приватне сврхе.

Запослени који по било ком основу престане да ради код послодавца, обавезан је да врати средства или да према књиговодственом стању надокнади њихову противвредност.

Члан 63.

За свако оштећење или губитак средстава за личну заштиту, до кога је дошло услед немарности или непажње, запослени је дужан да надокнади штету, у складу са општим актом послодавца.

Свако средство које је постало неупотребљиво, мора се повући из употребе и расходовати.

О оштећењу или дотрајалости средстава личне заштите из става 2. овог члана, запослени је дужан да одмах обавести непосредног руководиоца.

Одлуку о расходовању доноси послодавац или лице које он овласти.

Електрична струја и електрични уређаји

Члан 64.

Опасна места (електрични водови, голе електричне жице и сл.) морају бити обележена видним ознакама, нпр. "опасно по живот".

У просторији са електричним уређајима дозвољен је приступ само стручним запосленим лицима. Прекидачи за осветљавање морају се налазити одмах крај улаза у просторије, на дохват руке.

Члан 65.

Металне заштитне кутије за електричне инсталације морају бити уземљене.

У непосредној близини делова под електричним напоном, морају се наместити табле и натписи који упозоравају на опасност од електричне струје.

Члан 66.

Све склопке које служе за искључење струје морају бити тако израђене и постављене да при правилном отварању, под нормалном погонском струјом не стварају електрични лук.

Члан 67.

Алати и направе са електромоторним погоном морају имати направе против превисоког додирног напона, без обзира на то у каквим се просторијама употребљавају.

Електрични водови и преносне направе и алати могу се употребљавати само ако су изоловани гумом са радионичким оплетом или радионичким гајтанима.

Опасне и штетне материје

Члан 68.

Лако запаљиве или експлозивне материје (бутан гас и сл.), не смеју се смештати у радне просторије.

Противпожарна заштита

Члан 69.

Противпожарна заштита - едукација запослених, провера теоријског и практичног знања запослених, набавка, одржавање и контрола апарата и средстава - регулисана је посебним правилником.

НАЧИН И ПОСТУПАК УПУЋИВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ НА ЛЕКАРСКИ ПРЕГЛЕД

Члан 70.

Сваки запослени, пре ступања на рад код послодавца, подвргава се лекарском прегледу ради утврђивања здравственог стања и радне способности, а према Акту о процени ризика, односно Законом којим се ближе регулише обавезе у погледу здравствене способности у Дому здравља Нови Бечеј.

Члан 71.

На пословима где постоје могућности професионалних и других обољења у вези са радом, не могу да буду распоређени запослени који су склони таквим обољењима.

Запослене, који су склони професионалним обољењима и повредама на раду, послодавац је дужан да распореди на друге послове, у складу са актом о процени ризика и систематизацијом послова.

Члан 72.

Запослени, који обављају послове на којима постоји повећана опасност од повређивања на раду или професионалног обољења, поред здравственог прегледа, пре заснивања радног односа, обавезни су на претходни лекарски преглед како је то регулисано актом о процени ризика.

УТВРЂИВАЊЕ ПОВРЕДА РАДНИХ ОБАВЕЗА

Члан 73.

Повредама на раду сматрају се повреде проузроковане на послу, на путу од места становања до места рада и обратно, на путу ради извршавања службених задатака и на путу предузетом ради ступања на рад, на послу који је осигуран.

Члан 74.

Сваку повреду на раду и нагло обољење на раду, као и повреду у доласку на посао и повратку са рада, запослени је обавезан да пријави непосредном руководиоцу.

Ако због теже повређености, односно наглог обољења запослени није у могућности да сам пријави повреду, обавезан је да то учини запослени који се најближе затекао на месту догађаја.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 75.

Одредбе овог Правилника примењују се и тумаче у складу са Законом и другим важећим прописима.

Питања која нису регулисана и уређена овим правилником непосредно ће се решавати применом Закона и других прописа.

Члан 76.

Измене и допуне овог Правилника вршиће се по истом поступку по којем је и усвојен.

Члан 77.

Овај Правилник ступа на снагу даном потписивања.

Даном ступања на снагу овог правилника ставља се ван снаге Правилник о безбедности и здрављу на раду донет у 29.07.2022. године.

ДОМ ЗДРАВЉА НОВИ БЕЧЕЈ
Број: 01-2490
Дана: 30.11.2023. године



Председник Управног одбора